

Referaadi koostamise juhend

Mis on referaat?

Referaat kokkuvõtte mingist teemast. Selle kirjutamisel kasutatakse kellegi teise poolt koostatud materjale, näiteks raamatuid, artikleid ajalehtedest ja ajakirjadest või interneti lehekülgi. Referaat ei tähenda teksti otsesest kopeerimist internetist või raamatu ümberkirjutamist. Referaadis tuleb oma sõnadega välja tuua kõige olulisem ehk refereerida loetut.

Kui pikk on referaat?

Referaadi pikkuseks on 3-10 lehekülge, sõltub õpilase vanusest ja õpetaja nõudmisest.

Kuidas valida referaadi teemat?

Teema annab sulle üldjuhul õpetaja. Kui on lubatud see ise valida, siis lähtu oma teadmistest või huvidest. Mõnikord on parem kirjutada enne töö valmis ning alles seejärel panna pealkiri. Nii ei kirjuta sa teemast mööda.

Kui sul on juba umbkaudne teema olemas, asu selle kohta materjale otsima.

Kui palju peab leidma materjali?

Materjalide maht peab olema suurem kui referaadi oma, muidu ei saa ju kokkuvõtet teha. Kasutama peab vähemalt 3 erinevat (erineva autoriga) materjali. Interneti materjale, mille autor pole teada, võib kasutada lisaks. Vähemalt 3 allikal peab olema võimalik nimetada autor. Refereerida ei saa seda, millest pole aru saanud.

Millistest osadest referaat koosneb?

Referaadil on mitu kohustuslikku ja mõni soovituslik osa.

- Tiitelleht
- Sisukord (vajadusel)
- Sissejuhatus
- Töö põhiosa (peatükid ja nende alajaotused)
- Kokkuvõtte
- Kasutatud materjalide loetelu
- Lisad (vajadusel)

- **Tiitelleht** peab kindlasti olema. Sellele märgitakse kooli nimi, autori nimi, töö pealkiri, koostamise aasta. Kui õpetaja sind juhendab ja aitab, siis ka tema nimi.
- **Sisukord** pane sel juhul, kui sinu referaadil on mitu peatükki. Sealt saab vaadata, millisel leheküljel üks või teine neist paikneb. Kui sinu referaadil peatükke ei ole, siis ei ole vaja ka sisukorda teha.

- **Sissejuhatus** on lühema referaadi korral lõik töö alguses ja pikema puhul eraldi lehel. Sissejuhatuses saab lugeja teada, millest sinu referaat on kirjutatud ning miks seda on tehtud.
- Referaadi **põhiosa** võid jaotada teemakohasteks peatükkideks.
- **Kokkuvõte** on sama suur kui sissejuhatus. Sinna kirjutad, mida sa tööd tehes ise uut teada said ja milline on sinu arvamus sellest.
- **Kasutatud kirjandus** on viimasel lehel ja seal on tähestikulises järjekorras ära toodud autorid, kelle materjale oled kasutanud. Kõikidele lõpus ära toodud autoritele peab olema referaadis viidatud.

Kuidas referaat valmis kirjutada? (Kasulikke nõuandeid)

- Sissejuhatus ja kokkuvõtte kirjuta lõpus, kui muu töö on valmis.
- Kui sa kasutad valmiskirjutatud lõiku raamatust või internetist, pead sa sellele viitama, märkides vastava materjali autori lõigu taha sulgudesse, näiteks: (Vahtre 1996). Ära kasuta ainult viitamist, vaid seo viidatud lõigud oma lausetega tervikuks.
- Põhiosa peatükid tuleb nummerdada. Peatüki number peab olema pealkirja ees nii sisukorras, kui põhiosas. Alapeatükid eralda lisanumbritega, näiteks 1.1
- Referaadi kirjutamise ajal pea nõu õpetajaga ja näita talle oma pooleliolevat tööd, et vältida suuremaid vigu. Kui sa ei oska või ei leia materjale, siis õpetaja aitab.
- Referaadis kasutatakse reavahet **1,5**
- Tähemärgid on **12 p** suured, käekiri **Times New Roman**
- Pealkirjad kirjuta suuremalt või tee need paksuks.
- Allajoonimist referaadis ei kasutata!
- Iga uus peatükk peab algama uult lehelt. Enne pealkirja jääb 2 tühja rida. Alapeatükk võib alata samalt lehelt, kui lehekülje lõppu mahub vähemalt 2 rida peatüki teksti.

Kasutatud materjal

Israel, H., Prei, E. Kuidas kirjutada referaati.

www.keila.edu.ee/it/download.php/file_id/218/Referaadi%20vormistamine.doc (16.09.2007)

Kuldre Kool

Õpilase ees-ja perekonnanimi

REFERAADI PEALKIRI

Referaat

Juhendaja nimi (kui on)

Kuldre 2010

Viitamine teksti sees

Kohustuslik on viidata kõigele, mis ei ole üldtuntud ja iseesesest mõistetav teave. Näiteks ei vaja tänapäeval viidet väide, et inimene on elusolend (iseesesest mõistetav info), et Maa tiirleb ümber Päikese (üldtuntud teave), sest seda teab valdav osa inimesi.

Kui kasutatakse teise autori materjale, siis on viitamine kohustuslik. Muidu minnakse vastuollu autorikaitse seadusega. Viitamine on ka selleks vajalik, et lugeja saaks kirjapandut allikate järgi ise kontrollida või edasi uurida.

Kasutusel on mitmeid viitamissüsteeme. Meie kasutame viitamist **autori nime ja aastaarvuga**. Oluline on, et kogu töös viidatakse ühte moodi!

- Kui viitad referaadi sees, siis pannakse viide sulgudesse, nt (Kask 1998). Viites ei ole koma autori nime ja aastaarvu vahel.
- Viites on autori perekonnanimi ilma eesnime ja esitäheta.

Kui viidatakse sama perekonnanimega autoritele, on eesnimetäht vajalik, nt (Kask, M. 1998), (Kask, L.1996)

- Kui viitad ühele lausele, siis on viide lause lõpus **enne** punkti.
- Kui viitad mitmele lausele või lõigule, siis on viide **väljaspool** viimase lause lõpu punkti. Kui viitad teatavatele lehekülgedele, kuulub viitesse ka leheküljenumber (Kask 1998, 156), (Kuusik 2004, 215-219)
- Kui autori nimi sisaldub töö kirjutaja lauses, ei tarvitse viites autori nime korrata. Albert Kuusik on märkinud (1989, 50), et...

Kasutatud materjalid

Kasutatud materjalidesse tohib panna vaid selle allika, mida oled ise lugenud ja millele oled tekstis viidanud.

Viide algab autori perekonnanimega (kui autor puudub, siis teose pealkirjast). Viite allikad on kasutatud materjalides järjestatud tähestikuliselt, ühe autori tööd omakorda ilmumisaja järgi.

Raamatud: Autor(id). (Trükiaasta). Raamatu pealkiri. Linn: kirjastus (väljaandja).

Kui ühelt autorilt on kasutatud ühest aastast mitut artiklit, siis eristatakse need tähtedega a, b, c jne – vastavalt järgnevusele allikate loetelus.

Kidron, A. (1997a). Kuidas olla asjalik. Tallinn: Ilo

Kidron, A. (1997b). Oska olla enda psühholoog. Tallinn: Valgus.

Kidron, A. (1999). 122 õpetamistarkust. Tallinn: Andras & Mondo.

Artiklid ajakirjast või ajalehest: Artikli autor(id). (Aasta). Artikli pealkiri. – *Ajakirja pealkiri*, lühendatult ajakirja number, leheküljenumbrid.

Kello, K. (2002). Väike Märgiatlas. – *Haridus*, nr 5, lk 56-57.

Artiklid kogumikust: Artikli autor(id). (Aasta) Pealkiri. – Kogumiku nimetus. Ilmumiskoht: kirjastus (väljaandja), kasutatud artikli leheküljenumbrid.

Elektrooniliste (interneti) materjalide puhul tuleb ära näidata Autor. Pealkiri, materjali täielik interneti aadress ja lisada külastamise kuupäev.

Pappel, P. Põder.

<http://www.loodus.ee/el/vanaweb/0111/piret.html> (25.09.2007)

Tartu Ülikooli Loodusteaduste didaktika lektoraat. Põder.

<http://bio.edu.ee/loomad/Imetajad/imindex.htm> (26.09.2007)